

СТ А Н О В И Щ Е

От: Професор д-р Таня Дъбева Филипова, Икономически университет-Варна; катедра "Икономика и организация на туризма"; научна област 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.9. Туризм, научна специалност "Икономика и управление (Туризм)"

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност "Икономика и управление (Туризм)" в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Ралица Радостинова Димитрова
Тема на дисертационния труд: Влияние на свободното време върху платформите за онлайн туризм
Научен ръководител: Професор д-р Таня Петрова Парушева

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед 102/18.01.2021 г. на Зам. ректора по НИД на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра "Икономика на туризма", факултет "Икономика на инфраструктурата" на УНСС по професионално направление 3.8.Икономика, научна специалност "Икономика и управление (Туризм)" съгласно Заповед на Ректора на УНСС №764/20.03.2018 г. Обучението е осъществено в редовна форма през периода 2018 - 2021 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Докторатът на Ралица Димитрова е с характерната за подобни изследвания класическа структура от три глави като първата е теоретична, а останалите две са съответно с аналитичен и конструктивен характер. Обемът на труда е 198 страници като включва увод (6 стр.), изложение в три глави (162 стр.), заключение (4 стр.). Включени са 4 приложения (15 стр.) и списък на литературните източници (6 стр.). В структурно отношение дисертацията включва необходимите елементи, както и 8 таблици, 18 фигури, 3 графики, свързани с тематиката на изследването.

Използваната научна литература също кореспондира с анализираната проблематика и включва 152 източника. От тях 21 са на български език, 57- на английски език и 74 от интернет. Авторката е положила усилия да проучи някои от основните публикации по тематиката в националната специализирана литература, както и подходящи чуждестранни издания на английски език. Логично, съобразно анализираната проблематика броят на интернет сайтовете е еквивалентен на броя на останалите публикации.

Предложеното изследване е актуално поради нарастващата роля на дигитализацията в туризма и онлайн опциите не само за избор и организация на туристическо пътуване и пребиваване, но дори и осъществяването му във виртуална среда. Тези особености се засилват в съвременния етап както вследствие възходът на технологиите и широката им приложимост в туризма и основните му дейности, така и поради ограниченията, породени от Ковид 19. Същевременно нарастващото свободно време и мотивацията на „новите туристи” изискват бързо, ефективно, пълноценно и безопасно туристическо пътуване и пребиваване, което повишава ролята на платформите за онлайн туризъм. В тази връзка оценявам като добре подбрани и подходящи **предмета и обекта** на изследването като обектът следва да се прецизира.

На базата на предмета и обекта (процесът е представен графично от автора) е формулирана **основната цел** на изследването, която оценявам като удачна. За нейното реализиране авторката си поставя 5 подробни, правилно формулирани научноизследователски задачи. Добре структурирана е и изследователската теза, както и необходимите за доказването ѝ авторови хипотези.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Предметът, обектът, целта, задачите и тезата са основа за избор на методология на изследването. Докторантката прилага традиционния за подобен род проучвания инструментариум като подборът и комбинацията

на научните подходи и методи са подходящи. Емпиричните такива (анкетно проучване на български и английски езици с 268 респондента и интервюта с мениджъри на хотели, собственици на туристически агенции, служители на авиолинии, мениджъри на заведения за хранене и развлечения), респективно обработката на резултатите също са традиционни, но кореспондират с контекста на изследването и подпомагат изпълнението на поставената цел. Като се опира на комплекса от подходи и методи, авторката последователно решава научноизследователските задачи, което води до реализацията на поставената основна цел.

Основните научни резултати, постигнати от докторантката се свеждат до обогатяване на теорията относно същността на свободното време и ефективното му оползотворяване чрез платформите за онлайн туризъм.

Научно-приложните резултати се отнасят предимно до анализиране на водещи световни и национални платформи за онлайн туризъм в контекста на съвременните технологични постижения и ограничения.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Посочените в параграф 3 достижения са основа за извеждане на научните и научно-приложни приноси в дисертационния труд. Приемам посочените от авторката приноси в Автореферата от теоретично, аналитично, методическо и методологично естество. Високо оценявам авторския модел и алгоритъм за ефективно оползотворяване на свободното време чрез платформи за онлайн туризъм, както и насоките, формулирани от докторантката за развитието на онлайн платформите.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представените публикации по дисертацията като брой (8) и структура : 4 статии (от които 3 на англ.език и 1 - на български) и 4 научни доклада надхвърлят изискванията. Тези публикации кореспондират с тематиката на дисертацията като статиите са издадени в научни издания, реферирани и индексирани в международни бази данни, а докладите - в колективни томове и са изнесени на представителни научни форуми.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е с обем от 49 страници и коректно отразява характеристиките, структурата и съдържанието на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Критични бележки:

1. Дисертационният труд би спечелил, ако бъдат посочени повече примери за платформи за онлайн туризъм в световен мащаб;
2. Изследването може да се обогати, ако се представи по-подробно връзката между тенденциите в оползотворяването на свободното време и промените в потребностите на туристите.

Препоръка:

Бих препоръчала, в бъдещата си научноизследователска работа, докторант Ралица Димитрова да изследва по-задълбочено предизвикателствата пред онлайн туризма, породени от пандемията от COVID-19.

Въпроси:

С цел достойна защита, предлагам на вниманието на докторанта два въпроса:

1. По какъв начин платформите за онлайн туризъм могат да отговорят на повишеното търсене на специфични онлайн туристически продукти?
2. Как различните видове платформи за онлайн туризъм могат да отговорят адекватно на постоянните промени в оползотворяването на свободното време?

8. Заключение

На базата на оценките, посочени в настоящото становище, считам, че докторатът на Ралица Димитрова отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, неговия Правилник и Правилата на УНСС. Спазени са всички процедурни стандарти. Съобразно тези констатации **давам положителна оценка на представения докторат и препоръчвам на почитаемото Научно жури да присъди на докторант Ралица Радостинова Димитрова образователната и научна степен “доктор” по професионално**

направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление (Туризм)“.

29.03.21 г.

гр. Варна

Изготвил становището:

/Проф. д-р Таня Дъбева/